

Crna Gora
ZAVOD ZA ŠKOLSTVO

Sektor za nastavu
Odsjek za utvrđivanje kvaliteta

Broj: 03/20-077/20-801/1
Podgorica, 02. 07. 2020.godine.

**Izvještaj o utvrđivanju kvaliteta
obrazovno-vaspitnog rada
u uslovima organizacije nastave na daljinu
u periodu od 08.06.2020. do 12.06.2020.**

JU OŠ "Aleksa-Bećo Đilas", B.Polje
JU OŠ "Vladislav Sl. Ribnikar", B.Polje
JU OŠ "Jugoslavija", Bar
JU OŠ "Meksiko", Bar
JU OŠ "Aleksa Đilas Bećo", Mojkovac
JU OŠ "Milovan Rakočević", Mojkovac
JU OŠ "Radomir Rakočević", Mojkovac
JU OŠ "Mileva Lajović-Lalatović", Nikšić
JU OŠ "Olga Golović", Nikšić
JU OŠ "21. maj", Podgorica
JU OŠ "Božidar Vuković Podgoričanin", Podgorica
JU OŠ "Branko Božović", Podgorica
JU OŠ "Dr Dragiša Ivanović", Podgorica
JU OŠ "Maksim Gorki", Podgorica
JU OŠ "Marko Miljanov", Podgorica
JU OŠ "Milan Vukotić", Podgorica
JU OŠ "Milorad-Musa Burzan", Podgorica
JU OŠ "Oktoih", Podgorica
JU OŠ "Pavle Rovinski", Podgorica
JU OŠ "Radojica Perović", Podgorica
JU OŠ "Savo Pejanović", Podgorica
JU OŠ "Štampar Makarije", Podgorica
JU OŠ "Vladimir Nazor", Podgorica
JU OŠ "Vuk Karadžić", Podgorica
JU OŠ "Sutjeska", Podgorica
JU OŠ "25. maj", Rožaje
JU OŠ "Mustafa Pećanin", Rožaje
JU OŠ "29. novembar", Tuzi
JU OŠ "Mahmut Lekić", Tuzi

U periodu 08-12. juna 2020. godine utvrđen je kvalitet obrazovno-vaspitnog rada u uslovima organizacije NnD¹ za 29 osnovnih škola:

1	JU OŠ "Aleksa-Bečo Đilas"	B.Polje
2	JU OŠ "Vladislav Sl. Ribnikar"	B.Polje
3	JU OŠ "Jugoslavija"	Bar
4	JU OŠ "Meksiko"	Bar
5	JU OŠ "Aleksa Đilas Bečo"	Mojkovac
6	JU OŠ "Milovan Rakočević"	Mojkovac
7	JU OŠ "Radomir Rakočević"	Mojkovac
8	JU OŠ "Mileva Lajović-Lalatović"	Nikšić
9	JU OŠ "Olga Golović"	Nikšić
10	JU OŠ "21. maj"	Podgorica
11	JU OŠ "Božidar Vuković Podgoričanin"	Podgorica
12	JU OŠ "Branko Božović"	Podgorica
13	JU OŠ "Dr Dragiša Ivanović"	Podgorica
14	JU OŠ "Maksim Gorki"	Podgorica
15	JU OŠ "Marko Miljanov"	Podgorica
16	JU OŠ "Milan Vukotić"	Podgorica
17	JU OŠ "Milorad-Musa Burzan"	Podgorica
18	JU OŠ "Oktoih"	Podgorica
19	JU OŠ "Pavle Rovinski"	Podgorica
20	JU OŠ "Radojica Perović"	Podgorica
21	JU OŠ "Savo Pejanović"	Podgorica
22	JU OŠ "Štampar Makarije"	Podgorica
23	JU OŠ "Vladimir Nazor"	Podgorica
24	JU OŠ "Vuk Karadžić"	Podgorica
25	JU OŠ "Sutjeska"	Podgorica
26	JU OŠ "25. maj"	Rožaje
27	JU OŠ "Mustafa Pećanin"	Rožaje
28	JU OŠ "29. novembar"	Tuzi
29	JU OŠ "Mahmut Lekić"	Tuzi

1. Evaluirane ključne oblasti i standardi kvaliteta

Utvrđivanje kvaliteta je urađeno za **tri ključne oblasti** iskazanih preko **14 standarda kvaliteta** i **90 indikatora**:

Ključna oblast 1. NASTAVA I UČENJE

Standard 1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma (6 indikatora)

Standard 1.2. Nastavnik uspješno učestvuje u realizaciji NnD (7 indikatora)

Standard 1.3. NnD je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja (7 indikatora)

¹ **NnD** – skraćeniica za *nastava na daljinu*

Standard 1.4. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno i javno i ima razvojnu funkciju (8 indikatora)

Ključna oblast 2. KVALITET UPRAVLJANJA I RUKOVOĐENJA ŠKOLOM

Standard 2.1. Direktor efikasno planira i koordinira sve aktivnosti realizacije NnD i/ili onlajn nastave kao (moguće) alternative i iznuđene zamjene za redovan nastavni proces (9 indikatora)

Standard 2.2. Direktor uspješno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspitnog rada u školi (7 indikatora)

Standard 2.3. IKT koordinator koordinira aktivnostima u toku pripreme i realizacije onlajn nastave (5 indikatora)

Standard 2.4. Odjeljenjski starješina uspješno učestvuje u organizaciji NnD (9 indikatora)

Standard 2.5. Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja (6 indikatora)

Standard 2.6. Škola je u uslovima organizacije NnD obezbijedila kontinuitet u učenju, praćenje napredovanja i mogućnost ocjenjivanja (8 indikatora)

Standard 2.7. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih (5 indikatora)

Ključna oblast 3. PODRŠKA KOJU ŠKOLA PRUŽA UČENICIMA

Standard 3.1. U školi se učenicima pruža podrška u učenju (4 indikatora)

Standard 3.2. Škola razvija saradnju i promoviše rezultate na svim nivoima (5 indikatora)

Standard 3.3. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika (4 indikatora)

Kvalitet rada osnovnih škola je procijenjen/ocijenjen bodovima koji odgovaraju opisnim ocjenama, tako da se ostvarenost standarda iskazuje opisnim ocjenama na četvorostepenoj skali:

- *U potpunosti ostvaren standard* (prisutno više od 85 % indikatora)
- *Dobro ostvaren standard* (prisutno 51-85 % indikatora)
- *Djelimično ostvaren standard* (prisutno više od 20-50 % indikatora)
- *Neostvaren standard* (prisutno manje od 20 % indikatora)

Prilikom utvrđivanja kvaliteta korišćen je *Protokol za utvrđivanje kvaliteta rada škola u uslovima organizacije NnD*. Ključne oblasti su procjenjivane na osnovu standarda i indikatora, uz navođenje izvora procjene, procjene nivoa pristustva indikatora (od jedan do tri), na osnovu komentara, preporuka i procjene nivoa ostvarenosti standarda.

Utvrđivanje kvaliteta rada u školama realizovano je u periodu od 8. do 12 juna 2020. godine u prisustvu uprave škole, najčešće direktora, stručnih saradnika, IKT koordinatora, nastavnika različitih struktura (razredna nastava, predmetna nastava, odjeljenjske starješine, predsjednici stručnih aktiva...) i, u nekim školama, roditelja učenika.

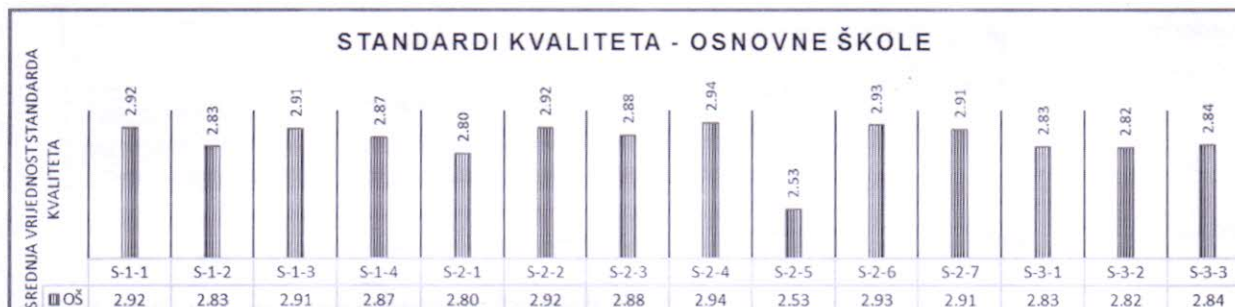
Izvori procjene kvaliteta bili su razgovori sa članovima kolektiva, zatim uvid u školsku dokumentaciju, uvid u elektronske materijale (e-platforme i viber komunikaciju) koje su nastavnici realizovali u vrijeme organizacije NnD, u internu evidenciju nastavnika i učeničke radove, kao i sajtove i fejsbuk stranice škola.

2. Pregled postignuća

Svaki standard kvaliteta sadrži određen broj indikatora koju su vrednovani i procijenjeni na skali od 1 do 3. Na osnovu procjene indikatora prilikom utvrđivanja kvaliteta rada škola određene su srednje vrijednosti standarda kvaliteta.

Standard	Srednja vrijednost standarda
S-1-1	2.92
S-1-2	2.83
S-1-3	2.91
S-1-4	2.87
S-2-1	2.80
S-2-2	2.92
S-2-3	2.88
S-2-4	2.94
S-2-5	2.53
S-2-6	2.93
S-2-7	2.91
S-3-1	2.83
S-3-2	2.82
S-3-3	2.84

Procjene standarda kvaliteta navedene su u tabeli, a prikazan je i odgovarajući histogram raspodjele srednjih vrijednosti standarda kvaliteta.

Svi standardi za škole su u najpovoljnijoj četvrtini mogućih vrijednosti, odnosno – u intervalu od 2,50 do 3,00.

Najgore procijenjen je standard 2.5. *Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.*

Najbolje je procijenjen standard 2.4. *Odjeljenjski starješina uspješno učestvuje u organizaciji NnD.*

3. Kvalitet obrazovno-vaspitnog rada škola u uslovima organizacije NnD

Ključna oblast 1 - NASTAVA I UČENJE

Standard 1.1. Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma

Ovaj standard je procijenjen na osnovu 6 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 1.1.1. Nastavnik planira realizaciju predmetnog programa u skladu sa ishodima učenja, a za učenike s posebnim obrazovnim potrebama u skladu sa IROP				
Prisutnost indikatora	m ²	1	2	3
Broj škola	0	0	2	27
%	0	0	7	93
Srednja vrijednost indikatora: 2.93				
Indikator 1.1.2. Nastavnik planira različite oblike podrške učenicima				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	1	0	3	25
%	3	0	10	86
Srednja vrijednost indikatora: 2.89				
Indikator 1.1.3. Nastavnik se redovno priprema za neposrednu realizaciju nastave u skladu s didaktičkim principima				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	1	0	3	25
%	3	0	10	86
Srednja vrijednost indikatora: 2.89				
Indikator 1.1.4. Nastavnik priprema interne pisane ili e-materijale za učenike				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	1	28
%	0	0	3	97
Srednja vrijednost indikatora: 2.97				
Indikator 1.1.5. Nastavnik prilagođava interne materijale u skladu s IROP-om za učenike s posebnim obrazovnim potrebama				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	3	1	1	24
%	10	3	3	83
Srednja vrijednost indikatora: 2.88				
Indikator 1.1.6. Nastavnik radi osvrt na realizaciju ishoda učenja				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	3	0	1	25
%	10	0	3	86
Srednja vrijednost indikatora: 2.96				

² m – nedostaje vrijednost, odnosno – indikator iz objektivnih razloga nije procijenjen

Ovaj standard je praktično u svim školama u potpunosti ostvaren, a naročito su dobro procijenjeni indikatori koji se odnose na planiranje realizacije predmetnog programa (u 93% škola) i na pripremu internih pisanih ili e-materijala za učenike (u 97% škola).

Nastavnici su uglavnom dostavljali sedmične planove i izvještaje upravi škole. Pripreme nastavnika su prilagođene izvođenju NnD. Posebno su rađeni planovi i izvještaji za RE populaciju i posebno za djecu sa posebnim potrebama. Na nivou stručnih aktiva predmetni planovi su redukovani u skladu sa smjernicama³ Ministarstva prosvjete, a neki su u potpunosti realizovani. Osvrt na realizaciju nastavnici su petkom dostavljali predsjednicima stručnih aktiva. Nastavnici su najčešće zadatke davali nakon TV časova *Uči doma* trudeći se da se aktivnosti ne podudaraju sa drugim nastavnim predmetima. Nastavnici daju podršku učenicima i van rasporeda. Izvještaji stručnih aktiva (razredna nastava, matematika, engleski jezik, fizika, muzička kultura) koji su dati na uvid su sadržajni i analitični. Materijali za učenike sa IROP-om postavljani su u folder koji je bio vidljiv samo njima i njihovim roditeljima i na taj način se vodilo računa o njihovoj privatnosti. Nastavnici su kao problem prilikom planiranja NnD istakli neusklađenost svojih godišnjih planova rada sa sadržajima koji su se emitovali u okviru projekta *Uči doma*. Za niže razrede, učiteljice su formirale grupe sa roditeljima i na taj način organizovale nastavu. Nastavnici su uglavnom uredno vodili pedagošku dokumentaciju. Selektovani sadržaji su metodički prilagođeni stepenu upotrebe i zahtjevima IKT alata, potrebama učenika, prevladavanjem kritičkog mišljenja i kreativnosti koja se prepoznavala u različitim aktivnostima: mapa uma, drvo problema, matrica pitanja, asocijacije, rad u paru/grupi, projektni rad potkrijepljen fotodokumentacijom, odabir zadataka po nivou znanja i sl. Učenici su osmišljavali i realizovali male oglede kod kuće. Predstavljali ih preko Google classroom-a, FB stranice škole i You Tube kanala. U procesu vrednovanja postignuća korišćene su tabele, uključujući i samovrednovanje što je bilo dostupno i roditeljima. U nekim školama organizovana su takmičenja iz pojedinih predmeta (na FB stranici škole), a učenici su nagrađivani pohvalama i zahvalnicama. Na žalost dijela nastavnika nijesu korišćene sve dostupne alatke za realizaciju NnD. Tokom snimanja TV sadržaja evidentan je ozbiljan problem neusaglašenosti realizacije predmetnih programa, što je za posljedicu imalo bitno različit individualan odnos nastavnika prema procesu realizacije predmetnog plana rada.

Manji broj nastavnika (oko 5%) nije redovno planirao časove za NnD niti podnosio izvještaj o realizaciji ovakvog vida nastave.

Vršen je selektivni pristup nastavnim temama/sadržajima prema obimu i dubini sadržaja, nivou znanja. Uključen je obavezni i dodatni (neobavezni) dio koji je bio u

3

- Ministarstvo prosvjete, **Smjernice osnovnim i srednjim školama o organizaciji nastave na daljinu**, Br.: 10301-011/20-1774/1 od 20. 03. 2020. godine, Podgorica
- Ministarstvo prosvjete, **Uputstvo o provjeri znanja i postignuća učenika u IV klasifikacionom periodu za školsku 2019/2020. godinu u osnovnim školama**, Br.: 10401-011/20-1937 od 28. 04. 2020. godine, Podgorica

funkciji motivacije, naročito pasivnih učenika. U saradnji sa pedagoško-psihološkom službom, nastavnici registruju psihološka stanja i raspoloženja učenika (nervozan, razdražljiv, koncentrisan), a sve u cilju kvalitetnije realizacije planiranog. Online nastavni proces je bio u funkciji kreativnosti i osamostaljivanja učenika u radu kroz razvijanje analitičkog i kritičkog duha. Svaki scenario za čas je bio strukturiran sa znatno fleksibilnijom ulogom nastavnika i razgranatom korelacijom što svjedoči o integrativnom pristupu nastavi. Nastavnici su pisali izvještaje o radu na dnevnom nivou, analitički i kritički fokusirani na obrađene nastavne sadržaje i eventualno probleme sa kojima su se suočavali u toku realizacije.

Preporuka

Godišnje planove rada za pojedine predmete treba usaglasiti na nivou obrazovnog sistema Crne Gore.

Standard 1.2. Nastavnik uspješno učestvuje u realizaciji NnD

Standard je procijenjen na osnovu 7 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 1.2.1. Nastavnik je obavijestio učenike o načinu realizacije NnD				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	0	29
%	0	0	0	100
Srednja vrijednost indikatora: 3.00				

Indikator 1.2.2. Nastavnik je formirao grupu za komunikaciju sa učenicima odjeljenja (za svako odjeljenje u kojem izvodi NnD)				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	0	29
%	0	0	0	100
Srednja vrijednost indikatora: 3.00				

Indikator 1.2.3. Nastavnik kreira virtuelne učionice za svoj predmet u skladu sa rasporedom časova				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	1	0	11	17
%	3	0	38	59
Srednja vrijednost indikatora: 2.61				

Indikator 1.2.4. Nastavnik realizuje onlajn časove u realnom vremenu u virtuelnoj učionici, a u skladu sa rasporedom časova i sistemom smjena (održavanja onlajn časova u terminima časova redovne nastavi)				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	1	15	13
%	0	3	52	45
Srednja vrijednost indikatora: 2.41				

Indikator 1.2.5. Nastavnik kontinuirano daje podršku učenicima ukoliko imaju teškoća da pristupe virtualnoj učionici i ispune svoje zadatke				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	3	26
%	0	0	10	90
Srednja vrijednost indikatora: 2.90				
Indikator 1.2.6. Nastavnik u dogovorenim terminima komunicira sa učenicima odjeljenja u kojima realizuje nastavu				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	2	27
%	0	0	7	93
Srednja vrijednost indikatora: 2.93				
Indikator 1.2.7. Nastavnik redovno vodi pedagošku evidenciju i periodično dostavlja izvještaj školi, odnosno odjeljenjskom starješini				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	1	28
%	0	0	3	97
Srednja vrijednost indikatora: 2.97				

Kod ovog standarda u svim školama najbolje su procijenjeni indikatori koji se odnose na obavještanje učenika o načinu realizacije NnD i formiranje grupa za komunikaciju sa učenicima (100%). Što se tiče kreiranja virtualne učionice za pojedinačne predmete u skladu sa rasporedom časova, ovaj indikator je djelimično dostignut u 38% škola. Takođe, indikator koji se odnosi na realizaciju časova u realnom vremenu u virtualnoj učionici, a u skladu sa rasporedom časova i sistemom smjena, djelimično je ostvaren u 52% škola. Razlozi djelimične ostvarenosti opisani su u komentarima.

Škole su koristile Zoom, Viber grupe, Google classroom, sajt škole, mail... Neke škole nemaju svoj e-portal, a ponegdje su škole osjetile potrebu da u narednom periodu kreiraju svoje e-portale. S druge strane, neke škole ističu da se nedostatak ovog vida nastave ogleda u nepostojanju jedinstvene školske platforme jer su nastavnici za NnD koristili različite oblike e-komunikacije sa učenicima.

U određenom broju škola nije bilo moguće realizovati NnD u skladu sa rasporedom časova i sistemom smjena. Zbog tehničkih ograničenja učenika rijetko je ostvarivana interakcija u realnom vremenu, već sa izvjesnim zakašnjenjem. Strogo pridržavanje školskog rasporeda nije se pokazalo efikasnim, ali su učenici dobijali blagovremene informacije o rasporedu časova i terminima postavljanja nastavnog materijala. U određenom broju škola NnD najviše se realizovala preko Viber aplikacije. Na početku realizacije NnD u nekim školama bilo je poteškoća sa Internetom (u školama u kojima većina učenika živi u ruralnom području). Neke škole nalaze se u krajevima gdje je prisutan problem čestog nestajanja struje, a više od 50% djece nema kompjuter. Nije rijetkost da u porodicama sa više djece školskog uzrasta postoji samo jedan pametni telefon.

Jedan od prijedloga škola bio je da se upis prvaka i ubuduće realizuje elektronskim putem.

Neki nastavnici razredne nastave koristili su i svoje privatne sajtove. Istaknut je značaj korišćenja Zoom aplikacije za uspostavljanje interaktivnosti u nastavi. Sadržaji iz

pojedinih predmeta koji su emitovani na TV predstavljaju odličan resurs za nastavu, dok iz pojedinih predmeta nije bilo snimljenih časova.

Tokom trajanja NnD ostvarena je bolja saradnja unutar stručnih aktiva, među kolegama, između učenika i nastavnika, kao i između roditelja i nastavnika. Neke škole namjeravaju da određene vidove nastave u redovnim uslovima (dopunska) izvode na daljinu.

Stariji nastavnici su se teže prilagodili novonastaloj situaciji - NnD. Imali su poteškoća u korišćenju IKT tehnologije. Rad sa učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama u nekim školama su realizovali asistenti. Nastavnici su naveli da im je ovakav rad značajno produžio radno vrijeme u odnosu na redovnu nastavu.

Učenici su imali časove u dogovoreno vrijeme nakon TV predavanja. Posebno se vodilo računa o opterećenosti učenika, sa akcentom na sadržaje bitne za sljedeći razred. Za sve nedoumice i dodatna objašnjenja roditeljima je data mogućnost da sa nastavnicima kontaktiraju putem telefona.

Škole su saradivale sa roditeljima i stručnim službama resursnih centara u onim slučajevima gdje učenici iz objektivnih razloga nijesu mogli da pristupe e-komunikaciji. Odabrani nastavni materijal je prosljeđivan Viber aplikacijom roditelju/učeniku ili su fizički direktno dostavljani roditelju/učeniku. Pedagoško -psihološka služba je ostvarila saradnju sa stručnim službama resursnog centra s obzirom na jedan teži slučaj s poremećajima u ponašanju, na isti način dostavljala nastavni materijal, a u cilju ostvarivanja kontinuiteta u realizaciji nastavnog procesa. Nastavnici su vodili pedagošku svesku ili e-portfolio za kontinuirano praćenje i vrednovanje učenika na sedmičnom nivou, a odjeljenjske starješine su petnaestodnevno sumativno sačinjavale izvještaje koji su prosljeđivani upravi škole.

Preporuke

- Treba napraviti bazu TV sadržaja za sve što je odrađeno.
- Treba organizovati okrugli sto/seminar/savjetovanje, kako bi se predstavili izazovi online nastave koji mogu biti korisni i funkcionalni u redovnoj nastavi, istakle prednosti, nedostaci.
- Planirati obuku nastavnika i učenika za korišćenje e-platforme, naročito za nastavnike s niskim stepenom informtičke pismenosti.
- Formirati jasne kriterijume ocjenjivanja učenika tokom procesa NnD.
- Unaprijed upoznati škole sa planom časova koji će biti snimljeni.
- Gdje je moguće, NnD realizovati u realnom vremenu, po ustaljenom rasporedu.
- Uraditi analizu u školama i precizne statističke podatke koliko domaćinstava ima raspoložive tehnološke resurse u vidu opreme (računari, tableti, pametni telefoni i pristup internetu), i koliko roditelji posjeduju znanja i vještine da budu podrška djeci u praćenju online nastave.
- Pružiti pomoć školama pri postavljanju e-platfomi koje mogu poslužiti nastavnicima za rad sa učenicima u svrhu dijeljenja materijala (video i audio materijali, prezentacije, testovi za vježbu, kvizovi znanja i sl.), domaćih zadataka, čak i elektronskog testiranja u školskim uslovima.
- Iako je u sklopu projekta *Uči doma* za veoma kratko vrijeme snimljen i učenicima

prezentovan nastavni materijal za četvrti klasifikacioni period, o kvalitetu materijala i izboru predavača se sa vremenske distance može diskutovati. Mišljenja smo da je Ministarstvo prosvjete brzo reagovalo, ali bi u nekom budućem periodu bilo poželjno uključiti veći broj škola i, u komunikaciji sa direktorima, pronaći najbolja rješenja pri izboru nastavnika koji imaju i znanje i harizmu da se nađu pred kamerama i na pravi način prezentuju gradivo.

- Ukoliko bi se ponovo ukazala potreba za snimanjem TV sadržaja, treba predvidjeti prilagođene sadržaje i za djecu sa posebnim obrazovnim potrebama.
- Pružiti pomoć i podršku socijalno ugroženim porodicama koje nemaju tehničke mogućnosti da prate online nastavu.

Standard 1.3. NnD prilagođena je razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja

Standard 1.3. je procijenjen na osnovu 7 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 1.3.1. Čas je strukturiran u skladu sa didaktičko-metodičkim zahtjevima				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	12	0	0	17
%	41	0	0	59
Srednja vrijednost indikatora: 3.00				
Indikator 1.3.2. Nastavnik je dao učenicima uputstva za vježbanje, izradu domaćih zadataka, pisanje eseja, izradu prezentacija i drugih radova.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	1	28
%	0	0	3	97
Srednja vrijednost indikatora: 2.97				
Indikator 1.3.3. Aktivnosti učenja su usmjerene na ostvarivanje ishoda časa.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	4	0	2	23
%	14	0	7	79
Srednja vrijednost indikatora: 2.92				
Indikator 1.3.4. Nastava je usmjerena na razvoj strategija učenja, kritičkog mišljenja, istraživačkog duha i kreativnosti učenika.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	5	0	5	19
%	17	0	17	66
Srednja vrijednost indikatora: 2.79				
Indikator 1.3.5. Nastavnik kreira situacije u kojima učenici povezuju znanja iz različitih predmeta i uočavaju mogućnost njihove primjene u svakodnevnom životu.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	4	0	5	20
%	14	0	17	69
Srednja vrijednost indikatora: 2.80				

Indikator 1.3.6. Nastavnik organizuje učenje uvažavajući razlike u saznojnom, afektivnom, socijalnom i psihomotornom potencijalu učenika.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	2	0	0	27
%	7	0	0	93
Srednja vrijednost indikatora: 3.00				
Indikator 1.3.7. Nastavnik stvara podsticajnu klimu u virtuelnoj učionici razvijanjem međusobnog povjerenja, poštovanja i saradnje.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	5	0	2	22
%	17	0	7	76
Srednja vrijednost indikatora: 2.92				

U okviru praćenja prilagođenosti NnD razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerenosti na ostvarivanje ishoda učenja, uočeno je:

- da je nastavni proces uspješno organizovan uvažavanjem sazajnih, afektivnih i psihomotornih potencijala učenika (93% posjećenih škola). Nastavnici su davali odgovarajuća uputstva za vježbanje, izradu domaćih zadataka i prezentacija, pisanje eseja i drugih radova (97% posjećenih škola);
- u toku posjete školama, tim nadzornika iz objektivnih razloga nije mogao u potpunosti procijeniti pojedine aspekte NnD (didaktičko-metodička struktura časa nije procijenjena u 41% posjećenih škola);
- tokom NnD date su preporuke da se prate TV sadržaji, budući da većina škola nema sopstvenu e-platformu.

Tokom NnD date su preporuke da se prate TV sadržaji, budući da većina škola nema sopstvenu e-platformu.

Nastava je upotrebom različitih digitalnih alatki prilagođena potrebama i mogućnostima učenika u pravcu ostvarivanja planiranih ishoda učenja.

Nastavnici su pokazali visok stepen profesionalne odgovornosti pronalazeći najbolja rješenja za realizaciju nastave uz korišćenje sopstvene informatičke opreme.

U NnD nastao je obiman i raznovrstan didaktički materijal u kome se prepoznaju primjeri dobre prakse.

Standard 1.4. Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno i javno i ima razvojnu funkciju.

Standard je procijenjen na osnovu 8 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 1.4.1. Nastavnik koristi alate u e-platfomi u cilju objektivne provjere znanja i praćenja realizacije ishoda učenja.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	3	1	6	19
%	10	3	21	66
Srednja vrijednost indikatora: 2.69				
Indikator 1.4.2. Nastavnik redovno prati i vrednuje postignuća učenika.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	2	27
%	0	0	7	93
Srednja vrijednost indikatora: 2.93				
Indikator 1.4.3. Nastavnik pruža učeniku blagovremenu povratnu informaciju o njegovim postignućima.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	1	28
%	0	0	3	97
Srednja vrijednost indikatora: 2.97				
Indikator 1.4.4. Nastavnik primjenjuje utvrđene kriterijume ocjenjivanja.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	3	0	4	22
%	10	0	14	76
Srednja vrijednost indikatora: 2.85				
Indikator 1.4.5. Nastavnik pruža učeniku odgovarajuću podršku u skladu s njegovim postignućima.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	2	27
%	0	0	7	93
Srednja vrijednost indikatora: 2.93				
Indikator 1.4.6. Ocjenjivanje učenika s posebnim obrazovnim potrebama je u skladu s IROP-om.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	4	0	1	24
%	14	0	3	83
Srednja vrijednost indikatora: 2.96				
Indikator 1.4.7. Nastavnik je upoznao učenike sa jasnim kriterijumima ocjenjivanja usaglašenim na nivou stručnog aktiva.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	4	0	6	19
%	14	0	21	66
Srednja vrijednost indikatora: 2.76				
Indikator 1.4.8. Ocjenjivanje učenika u toku realizacije NnD je usklađeno sa Uputstvom Ministarstva prosvjete.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	3	26
%	0	0	10	90
Srednja vrijednost indikatora: 2.90				

U okviru praćenja, vrednovanja i provjeravanja znanja učenika tokom NnD, tim nadzornika uočio je sljedeće:

- da su nastavnici redovno pratili i vrednovali postignuća učenika (93% posjećenih škola); pružali učenicima blagovremenu povratnu informaciju o njihovim postignućima (97% posjećenih škola); pružali učenicima odgovarajuću podršku u skladu sa njihovim postignućima (93% posjećenih škola);
- ocjenjivanje učenika tokom realizacije NnD bilo je usklađeno sa Uputstvom Ministarstva prosvjete (prisutno u 90% i djelimično prisutno u 10% posjećenih škola);
- iz objektivnih razloga je teško bilo pratiti primjenu utvrđenih kriterijuma ocjenjivanja u 10% posjećenih škola.

Nastavnici su redovno pratili i vrednovali postignuća učenika i pružali im blagovremenu povratnu informaciju i podršku.

Kriterijumi ocjenjivanja prilagođeni su uputstvima Ministarstva prosvjete - bili su blaži u odnosu na redovnu nastavu, što je uticalo na motivaciju učenika.

Ključna oblast 2 - UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE ŠKOLOM

Standard 2.1. Direktor efikasno planira i koordinira sve aktivnosti realizacije NnD i/ili onlajn nastave kao (moguće) alternative i iznuđene zamjene za redovan nastavni proces

Ovaj standard je procijenjen na osnovu 9 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 2.1.1. Škola ima obezbijeđene tehničke uslove (e-platforma, oprema, internet konekcija), pozitivnu klimu za rad, obuku za nastavnike i učenike za korišćenje e-platforme za realizaciju nastave.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	2	1	10	16
%	7	3	34	55
Srednja vrijednost indikatora: 2.56				
Indikator 2.1.2. Škola promoviše NnD u cilju pripreme za eventualne buduće situacije zatvaranja škola ili iznuđene zamjene za djelove redovnog nastavnog procesa				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	6	0	7	16
%	21	0	24	55
Srednja vrijednost indikatora: 2.70				
Indikator 2.1.3. Škola je dala uputstva učenicima koji nemaju pristup internetu na koji način će učestvovati u realizaciji NnD.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	1	28
%	0	0	3	97
Srednja vrijednost indikatora: 2.97				

Indikator 2.1.4. Direktor je upoznao školski odbor i savjet roditelja sa NnD i procedurama njenog izvođenja.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	1	3	25
%	0	3	10	86
Srednja vrijednost indikatora: 2.83				
Indikator 2.1.5. Direktor, u saradnji sa IKT koordinatorom, obezbijedio je e-platformu za komunikaciju i onlajn nastavu.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	5	0	7	17
%	17	0	24	59
Srednja vrijednost indikatora: 2.71				
Indikator 2.1.6. Direktor je formirao onlajn grupu za komunikaciju sa članovima školskog odbora.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	2	3	0	24
%	7	10	0	83
Srednja vrijednost indikatora: 2.78				
Indikator 2.1.7. Direktor je formirao onlajn grupu za komunikaciju sa članovima savjeta roditelja.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	2	1	26
%	0	7	3	90
Srednja vrijednost indikatora: 2.83				
Indikator 2.1.8. Program razvoja škole zasnovan je na rezultatima evaluacije i samoevaluacije.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	19	1	0	9
%	66	3	0	31
Srednja vrijednost indikatora: 2.80				
Indikator 2.1.9. U planiranje su uključeni učesnici obrazovno-vaspitnog procesa u školi.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	16	0	0	13
%	55	0	0	45
Srednja vrijednost indikatora: 3.00				

Većina škola nema e-platformu, kao ni realizovanu obuku za njeno korišćenje, ali u novonastalim okolnostima, u skladu sa smjernicama Ministarstva prosvjete, korišćene su različite mogućnosti koje su im bile dostupne: viber grupe, facebook, zoom meeting, google classroom, virtuelne učionice, e – mailove, testmoz, kao i njihove kombinacije.

U nekim školama većina učenika bila je na google classroomu, s obzirom da je na viber grupama dolazilo do blokade zbog velikog broja poruka.

Nastavni sadržaji planirani su na nivou stručnih aktiva.

Za učenike koji nijesu imali pristup internetu, škole su nalazile načine da svi bez problema budu uključeni u nastavni proces. Neke škole su obezbijedile tehničku podršku u saradnji sa NVO i UNDP (za te učenike obezbijedjeni su telefoni ili tableti). Štampani materijal u nekim školama dostavljan je na kućnu adresu.

Većina škola je sa članovima školskog odbora i savjetom roditelja komunicirala putem e-maila i Vibera. Sa savjetom roditelja kontinuirano se odvijala saradnja i preko odjeljenjskih starješina i pedagoško-psihološke službe.

Sjednice odjeljenjskih i nastavničkih vijeća realizovane su preko zoom meetinga. Pojedini nastavnici razmjenjivali su nastavne materijale i iskustva u realizaciji NnD i postavljali ih na portal za nastavnike.

Preporuke

- Obezbjediti bolju tehničku opremljenost škola
- Koristiti jedinstveni informatički sistem (e-platformu) na nivou škola.
- Obučiti nastavnike i učenike za njeno korišćenje.
- Blagovremeno organizovati IKT obuku za nastavnike i učenike sa nižim stepenom informatičke pismenosti.

Standard 2.2. Direktor uspješno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspitnog rada u školi.

Standard je procijenjen na osnovu 7 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 2.2.1. Direktor je formirao radnu grupu (pedagog, predstavnici stručnih aktivna na nivou škole kao i uprave škole) čiji je zadatak da, zajedno sa IKT koordinatorom, realizuju aktivnosti potrebne za uspješno odvijanje NnD.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	1	0	3	25
%	3	0	10	86
Srednja vrijednost indikatora: 2.89				
Indikator 2.2.2. Direktor je organizovao onlajn sjednice odjeljenjskih vijeća.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	2	27
%	0	0	7	93
Srednja vrijednost indikatora: 2.93				
Indikator 2.2.3. Direktor je organizovao onlajn sjednice nastavničkog vijeća.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	1	28
%	0	0	3	97
Srednja vrijednost indikatora: 2.97				
Indikator 2.2.4. Stručni organi efikasno realizuju planove rada i međusobno saraduju.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	2	27
%	0	0	7	93
Srednja vrijednost indikatora: 2.93				
Indikator 2.2.5. Direktor organizuje i prati rad timova, u skladu sa potrebama škole.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	4	25
%	0	0	14	86
Srednja vrijednost indikatora: 2.86				
Indikator 2.2.6. Direktor je obezbijedio uslove za kvalitetnu realizaciju obrazovno-vaspitnog rada.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	2	27
%	0	0	7	93
Srednja vrijednost indikatora: 2.93				

Indikator 2.2.7. Direktor stvara saradničku i konstruktivnu komunikaciju sa zaposlenima, uvažava njihova mišljenja i inicijative.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	2	27
%	0	0	7	93
Srednja vrijednost indikatora: 2.93				

Kod svih nadzorom obuhvaćenih 29 osnovnih škola evidentno je prisustvo indikatora koji ukazuje na to da su direktori obezbijedili uslove za kvalitetnu realizaciju obrazovno-vaspitnog rada i da je stvorena saradnička i konstruktivna komunikaciju sa zaposlenima, uz uvažavanje njihovih mišljenja i inicijativa. Formirane su radne grupe koje su zajedno sa IKT koordinatorima uspješno realizovale aktivnosti za potrebe NnD. Redovno su se održavale onlajn sjednice odjeljenjskih vijeća i nastavničkog vijeća. U svim školama stručni organi su efikasno realizovali planove rada i međusobno saradivali. Zaključuje se da je ovaj standard u potpunosti ostvaren.

U narednom periodu škole planiraju analizu rada timova. U jednoj školi navedeni su rizici sa kojima se škola može susresti u procesu cjelokupnog rada i date su preporuke za unapređenje.

U opštini Tuzi usljed totalne izolacije ukupna organizacija rada škola bila je veoma otežana. Međutim, formirane grupe su uložile napore da nastava uspješno funkcioniše. Kao primjer dobre prakse može se izdvojiti to da je u jednoj školi redovno rađen osvrt na realizaciju u svim segmentima NnD iz čega su proizišli izvještaji o radu škole za ovaj period.

Standard 2.3 IKT koordinator koordinira aktivnostima u toku pripreme i realizacije onlajn nastave

Standard 2.3. je procijenjen na osnovu 5 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 2.3.1. IKT koordinator je obezbijedio uputstvo o korišćenju e-platforme.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	6	0	3	20
%	21	0	10	69
Srednja vrijednost indikatora: 2.87				
Indikator 2.3.2. IKT koordinator je kreirao korisničke naloge za nastavnike.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	3	0	1	25
%	10	0	3	86
Srednja vrijednost indikatora: 2.96				

Indikator 2.3.3. IKT koordinator upravlja e-plaformom i timovima nastavnika i daje uputstva kako saradivati u ovoj vrsti nastave.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	2	0	5	22
%	7	0	17	76
Srednja vrijednost indikatora: 2.81				

Indikator 2.3.4. IKT koordinator redovno održava e-plaformu (prati rad, dodaje i briše korisnike, kreira nove korisnike, kreira uputstva za nove funkcionalnosti i pruža tehničku podršku nastavnicima i učenicima.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	2	0	5	22
%	7	0	17	76
Srednja vrijednost indikatora: 2.81				

Indikator 2.3.5. IKT koordinator kontaktira sa Odjeljenjem za informaciono-komunikacione tehnologije Ministarstva prosvjete.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	5	0	1	23
%	17	0	3	79
Srednja vrijednost indikatora: 2.96				

Ovaj standard veoma je uspješno realizovan u svih 29 škola. Samo u sedam škola neki indikatori su ocijenjeni sa „indikator djelimično prisutan“ ili „indikator iz objektivnih razloga nije prisutan“. Ni u jednom slučaju nijesu propust škole. Razlozi su nedostatak materijalnih sredstava i nemogućnosti da sve škole u kratkom roku formiraju svoju e-plaformu. Škole su u realizaciji NnD koristile sve raspoložive aplikacije i alatke unutar njih: viber, classroom, mail, zoom, google disk testmoz i njihove kombinacije.

Nastavnici su na vrijeme dobili uputstva o korišćenju e-plaforme. Oni koji nijesu imali dovoljno informatičke pismenosti da koriste alate i aplikacije unutar e-plaforme, obučeni su i pripremljeni da mogu uspješno da organizuju i vode NnD.

IKT koordinatori su pratili i u svakom momentu omogućavali e-plaformu dostupnu nastavnicima i učenicima.

IKT koordinatori u svim školama potvrdili su komunikaciju sa Odjeljenjem za informaciono-komunikacione tehnologije Ministarstva prosvjete. U početku je komunikacija bila česta, a kasnije prema potrebi.

Obim i složenost obaveza IKT koordinatora u uslovima digitalnih trendova zahtijeva sistematizaciju ovog radnog mjesta u svim školama.

Preporuke

- Većina škola nije imala formiranu e-plaformu. Neke škole su u fazi pripreme. Kako je značaj i uloga e-plaforme za uspješnu NnD velika, neophodno je da sve škole imaju e-plaforme.

Standard 2.4. Sve odjeljenjske starješine su uspješno učestvovale u organizaciji NnD.

Ovaj standard je procijenjen na osnovu 9 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 2.4.1. Odjeljenjski starješina, u saradnji sa IKT koordinatorom, kreirao je pristupne mejlove za učenike u svom odjeljenju i upoznao ih sa načinom pristupa e-platforni.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	4	0	3	22
%	14	0	10	76
Srednja vrijednost indikatora: 2.88				
Indikator 2.4.2. Odjeljenjski starješina je formirao onlajn grupu za komunikaciju sa nastavnicima odjeljenjskog vijeća svog odjeljenja.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	0	29
%	0	0	0	100
Srednja vrijednost indikatora: 3.00				
Indikator 2.4.3. Odjeljenjski starješina je formirao onlajn grupu za komunikaciju sa roditeljima učenika svog odjeljenja.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	1	28
%	0	0	3	97
Srednja vrijednost indikatora: 2.97				
Indikator 2.4.4. Odjeljenjski starješina je upoznao učenike sa procedurama NnD kao i njihovim obavezama i odgovornostima.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	0	29
%	0	0	0	100
Srednja vrijednost indikatora: 3.00				
Indikator 2.4.5. Roditelji pružaju pomoć i podršku učenicima prvog ciklusa osnovne škole prilikom odvijanja onlajn nastave.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	2	0	0	27
%	7	0	0	93
Srednja vrijednost indikatora: 3.00				
Indikator 2.4.6. Odjeljenjski starješina je upoznao roditelje na roditeljskom sastanku sa NnD i procedurama njenog izvođenja.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	4	25
%	0	0	14	86
Srednja vrijednost indikatora: 2.86				
Indikator 2.4.7. Učenik koji nema pristup internetu o tome je obavijestio odjeljenjskog starješinu.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	1	0	0	28
%	3	0	0	97
Srednja vrijednost indikatora: 3.00				

Indikator 2.4.8. Ukoliko učenik ne pristupi onlajn nastavi u skladu sa rasporedom časova, smatra se da nije prisustvovao nastavi.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	5	0	5	19
%	17	0	17	66
Srednja vrijednost indikatora: 2.79				

Indikator 2.4.9. U slučaju teškoća prilikom pristupa e-platfomi i onlajn nastavi, učenik obavještava odjeljenjskog starješinu ili IKT koordinatora.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	1	28
%	0	0	3	97
Srednja vrijednost indikatora: 2.97				

Ovaj standard je veoma uspješno realizovan u svih 29 škola. Od devet indikatora koji čine ovaj standard četiri (44%) su procijenjena najvišom srednjom procjenom.

Odjeljenjske starješine su u svim školama formirale onlajn grupu za komunikaciju sa nastavnicima odjeljenjskog vijeća svog odjeljenja. Roditelji pružaju pomoć i podršku učenicima prvog ciklusa osnovne škole prilikom odvijanja onlajn nastave.

U pojedinim školama indikatori koji su procijenjeni kao *djelimično prisutni* ni u jednom slučaju nijesu propust škole. Razlozi su materijalne prirode (nedostatak interneta ili odgovarajućih elektronskih uređaja), kao i uzrast učenika. Angažovanjem škole i porodice većina problema je prevaziđena.

Odjeljenjske starješine upoznale su roditelje na onlajn roditeljskom sastanku sa NnD i procedurama njenog izvođenja. U pojedinim sredinama nije bilo moguće održati onlajn roditeljske sastanke nakon zatvaranja škola iz tehničkih razloga, ali komunikacija s roditeljima nije izostala. Roditelji su na različite načine upoznati sa NnD i procedurama njenog izvođenja.

Indikator kojim se procjenjuje primjena pravila da ukoliko učenik ne pristupi onlajn nastavi u skladu sa rasporedom časova, smatra se da nije prisustvovao nastavi, procijenjen je visokom ocjenom.

Putem donacija za učenike 8. i 9. razreda koji nijesu imali telefone obezbijedeni su telefoni i tableti.

Za učenike koji su imali problema sa telefonima ili internetom, škola je omogućila potrebnu podršku iz sopstvenih sredstava u većini škola, a na raspolaganje za donacije stavio se i savjet roditelja.

Komunikacija odjeljenjskog starješine sa učenicima i članovima odjeljenjskog vijeća je bila blagovremena i dinamična, formirane su Viber grupe uz poštovanje utvrđenog rasporeda, a za pojedina odjeljenja su formirane i Edmodo grupe, gdje je adekvatnija dinamika rada i interakcija između svih učesnika.

Časovi odjeljenjskog starješine su se redovno održavali s fokusom na rješavanje eventualnih problema sa kojima su se nastavnici, roditelji i učenici suočavali. Ukoliko učenici iz objektivnih razloga nijesu mogli prostupti e-komunikaciji, nastavni materijal je fizički dostavljan roditeljima ili su nastavnici snimili audio-vizuelne zapise i prosljeđivali ih Viber aplikacijom. Uredno je vođena pedagoška bilježnica o stepenu

pohađanja online nastave, a svaki odjeljenjski starješina je imao Excel tabelu za odjeljenje koje vodi.

Roditelji su se u nekim školama žalili na opterećenost učenika zadacima, za narušavanje privatnosti porodice, kao i da sami roditelji bili opterećeni pomazući djeci u rješavanju zadataka.

Nastavnici su naveli da su u ovim okolnostima bili značajno opterećeniji u odnosu na okolnosti redovne nastave.

Manji broj učenika iz ruralnog područja imao je problema kod pristupa e-platfomi i u komunikaciji sa nastavnicima zbog loše veze s internetom i čestih prekida napajanja električnom energijom. IKT koordinator i nastavnici kazali su, takođe, da kapacitet od 15 gigabajta koji je stajao svakom nastavniku na raspolaganju, nije bio dovoljan, jer su neki od njih radili sa većim brojem odjeljenja i korišćeni materijali (naročito fotografije i video materijali) su ga brzo potrošili te je zaključak je da tim nastavnicima treba duplo više gigabajta ako se NnD opet organizuje.

Preporuka

Povećati kapacitete interneta za nastavnike koji rade sa većim brojem odjeljenja, odnosno učenika.

Standard 2.5. Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.

Standard je procijenjen na osnovu 6 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 2.5.1. Direktor i stručni saradnici redovno obavljaju pedagoško-instruktivni rad i, na osnovu analiza, predlažu mjere za poboljšanje.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	2	0	3	24
%	7	0	10	83
Srednja vrijednost indikatora: 2.89				
Indikator 2.5.2. Zaposleni i učenici su upoznati sa obavezama pri realizaciji NnD.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	0	29
%	0	0	0	100
Srednja vrijednost indikatora: 3.00				
Indikator 2.5.3. Direktor obezbjeđuje efikasan proces samoevaluacije u uslovima NnD u cilju stalnog poboljšanja kvaliteta rada škole.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	4	5	3	17
%	14	17	10	59
Srednja vrijednost indikatora: 2.48				

Indikator 2.5.4. Škola je organizovala i realizovala anketiranje roditelja i učenika o NnD.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	4	8	3	14
%	14	28	10	48
Srednja vrijednost indikatora: 2.24				
Indikator 2.5.5. Škola je analizirala rezultate ankete roditelja i učenika o NnD.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	7	10	1	11
%	24	34	3	38
Srednja vrijednost indikatora: 2.05				
Indikator 2.5.6. Direktor koordinira i podstiče korišćenje podataka (rezultati evaluacije, samoevaluacije, eksternih/internih provjera znanja...) za praćenje i poboljšanje kvaliteta nastave i učenja i ukupnog rada škole.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	5	5	1	18
%	17	17	3	62
Srednja vrijednost indikatora: 2.54				

Kod svih nadzorom obuhvaćenih škola evidentno je da su direktori obezbijedili efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja kao i da su zaposleni upoznati sa obavezama pri realizaciji NnD, dok je najlošije procijenjen indikator koji se tiče analize rezultata ankete roditelja i učenika o NnD.

Dominantan oblik samoevaluacije urađen je u formi ankete, i to: sa sve tri kategorije ispitanika (učenici, roditelji i nastavnici), sa dvije, ili, pak, samo sa jednom. Samo nekoliko škola je radilo analizu dobijenih rezultata samoevaluacije.

Značajan broj škola (gotovo polovina u kojima je obavljen nadzor) nije uradio nikakvu samoevaluaciju u periodu NnD. Uprave nekih škola nijesu smatrale da treba sprovesti samoevaluaciju s obzirom na podršku roditelja kroz onlajn komunikaciju, ili je planiraju za naredni period.

Pedagog i psiholog podnosili su sedmične izvještaje o realizaciji NnD.

Saradnja sa savjetom roditelja se kontinuirano odvijala preko odjeljenjskih predstavnika i pedagoško-psihološke službe.

Preporuke

- Bez obzira na kontinuiranu saradnju sa učenicima, roditeljima i nastavnicima, škola treba da sprovede onlajn anketu sa učenicima, roditeljima i nastavnicima, a zatim i analizu dobijenih rezultata - za period realizacije NnD.

Standard 2.6. Škola je u uslovima organizacije NnD na daljinu obezbijedila kontinuitet u učenju, praćenje napredovanja i mogućnost ocjenjivanja

Standard 2.6. je procijenjen na osnovu 8 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 2.6.1. Predsjednik stručnog aktiva je formirao onlajn grupu za komunikaciju sa članovima stručnog aktiva.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	1	1	0	27
%	3	3	0	93
Srednja vrijednost indikatora: 2.93				
Indikator 2.6.2. Stručni aktivi u planiranju i realizaciji NnD respektuju razlike u informatičkoj pismenosti kako nastavnika tako i učenika.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	2	27
%	0	0	7	93
Srednja vrijednost indikatora: 2.93				
Indikator 2.6.3. Vodi se računa o tome da NnD iziskuje adekvatno planiranje, a u nižim razredima i podršku roditelja.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	2	0	0	27
%	7	0	0	93
Srednja vrijednost indikatora: 3.00				
Indikator 2.6.4. Učenici prvog ciklusa osnovne škole nastavu prate uz pomoć i podršku roditelja koje je učiteljica prethodno upoznala o svim aktivnostima.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	2	0	0	27
%	7	0	0	93
Srednja vrijednost indikatora: 3.00				
Indikator 2.6.5. Obim i struktura predmetnih sadržaja su prilagođeni kako učenici ne bi bili više opterećeni tokom NnD nego tokom redovne nastave.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	1	0	5	23
%	3	0	17	79
Srednja vrijednost indikatora: 2.82				
Indikator 2.6.6. Evidencija o prisustvu učenika u onlajn nastavi se vodi redovno.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	3	26
%	0	0	10	90
Srednja vrijednost indikatora: 2.90				
Indikator 2.6.7. Roditelji podstiču učenike na redovnost u radu i odgovorno i u skladu sa svojim mogućnostima kontrolišu proces učenja u NnD.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	2	0	1	26
%	7	0	3	90
Srednja vrijednost indikatora: 2.96				
Indikator 2.6.8. Učenici svoje radove, sami ili uz pomoć roditelja, zavisno od uzrasta, tehničkih mogućnosti i digitalnih kompetencija, dostavljaju nastavnicima za sve predmete.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	3	26
%	0	0	10	90
Srednja vrijednost indikatora: 2.90				

Ocjene indikatora govore o veoma uspješno realizovanom standardu. Stručni aktivi su oformili onlajn grupu za komunikaciju u 93% škola dok samo u jednoj školi ovaj indikator nije bilo moguće registrovati a takođe samo u jednoj školi ovaj indikator nije

bio prisutan iz objektivnih razloga. U istom procentu su stručni aktivni planirali i realizovali NnD uvažavajući informatičku pismenost nastavnika i učenika. Ovaj indikator bilo je moguće identifikovati u svim školama, ali je u dvije škole bio samo djelimično prisutan. Kad je u pitanju odgovarajuće planiranje za NnD i podrška roditelja u 27 ili 93 % škola bilo je uspješno, dok u dvije škole ovaj indikator nije bio prisutan iz objektivnih razloga. Potpuno isti rezultat imamo i kad je u pitanju sljedeći indikator koji govori o podršci roditelja učenicima prvog ciklusa a koje su učiteljice upoznale sa načinom rada i svim ostalim aktivnostima koje će biti prisutne tokom NnD. Dalje, u 23 ili 79 % škola sadržaji su prilagođeni tako da učenici ne budu više opterećeni nego u toku redovne nastave. U 5 škola ovaj indikator nije ispoštovan u potpunosti dok se u jednoj školi nije mogao provjeriti iz objektivnih razloga. Kad je u pitanju evidencija prisustva učenika onlajn nastavi u 90% škola indikator je prisutan dok je u 10% škola djelimično zastupljen. Roditelji su podsticali i pomagali učenike u 90% škola, u jednoj školi su djelimično bili uključeni u većinu aktivnosti dok se u jednoj školi ovaj indikator nije mogao registrovati iz objektivnih razloga. Učenici su svoje radove na vrijeme dostavljali nastavnicima za sve predmete u 90% škola dok u 10% škola je to bilo samo djelimično rađeno.

O nekim detaljima kad su u pitanju pojedini indikatori govore i komentari, kao i jedna preporuka. Posebno se ističu različiti pristupi roditelja kad je u pitanju ovaj vid nastave, pa smo tri zapažanja posebno istakli:

- Za svako odjeljenje postoji izračunato procentualno prisustvo nastavi.
- Svi roditelji nijesu informatički pismeni.
- Nastavnice razredne nastave zapazile su povećanu ažurnost i odgovornost učenika koji u redovnoj nastavi nijesu ispoljavali takve osobine.

Predsjednici svih stručnih aktiva na nivou škole su formirali Viber grupe u okviru kojih su pomagali i nastavnicima koji imaju poteškoća u novonastaloj situaciji, a odnose se na upotrebu informatičkih sredstava. Učiteljice su u nižim razredima formirale Viber grupe sa roditeljima, odredile adekvatno vrijeme za slanje domaćih zadataka i radova, ali i za slanje povratnih informacija, eventualnih sugestija i korekcija.

Sjednice stručnih aktiva su se održavale putem e-maila ili vibera, redukovani su predmetni planovi po razredima, a raspodjela nastavnih sadržaja je vršena po ishodima.

Saradnja unutar stručnih aktiva, ali i među aktivima je bila konstruktivna, solidarna, kolegijalna i podsticajna naročito u situacijama u kojima je bila neophodna informatička pomoć kolegama sa nižim stepenom informatičke pismenosti.

Standard 2.7. Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.

Standard je procijenjen na osnovu 5 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 2.7.1. Direktor planira i usmjerava profesionalni razvoj u školi na osnovu podataka pedagoško-instruktivnog rada, evaluacije i samoevaluacije.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	12	0	2	15
%	41	0	7	52
Srednja vrijednost indikatora: 2.88				
Indikator 2.7.2. Direktor planira i realizuje lični plan profesionalnog razvoja, na osnovu evaluacije svog rada, evaluacije i samoevaluacije.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	15	0	0	14
%	52	0	0	48
Srednja vrijednost indikatora: 3.00				
Indikator 2.7.3. Direktor planira i organizuje edukaciju nastavnika za korišćenje e-platfome.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	7	1	3	18
%	24	3	10	62
Srednja vrijednost indikatora: 2.77				
Indikator 2.7.4. Direktor i stručni saradnici prate efekte svih oblika profesionalnog razvoja.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	12	0	1	16
%	41	0	3	55
Srednja vrijednost indikatora: 2.94				
Indikator 2.7.5. Direktor koristi različite mehanizme za motivisanje zaposlenih.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	6	0	1	22
%	21	0	3	76
Srednja vrijednost indikatora: 2.96				

Aktivnosti profesionalnog razvoja tokom NnD uglavnom su bile usmjerene ka poboljšanju vještina nastavnika, stručnih saradnika, uprave itd. za korišćenje e-platfome, odnosno ukupno poboljšanje informatičke pismenosti kao preduslov za realizaciju ovog vida nastave. Ključnu ulogu su odigrali IKT kordinatori, prisutnost timskog rada i saradnje na svim nivoima u školi. Uočeno je da ovaj standard često nije uopšte ocijenjen ili su ocijenjeni samo pojedini indikatora.

Nezavisno od plana profesionalnog razvoja na nivou škole, u ovim uslovima profesionalni razvoj se realizovao većinom putem onlajn seminara.

Neki nastavnici su se individualno prijavljivali na online obuke; a pojedini nastavnici su se u komunikaciji sa IKT koordinatorom obučavali za korišćenje nekih e-alata.

Realizovana je obuka za elektronski upis prvaka.

Preporuke

- Blagovremeno organizovati IKT obuku za nastavnike s nižim stepenom informatičke pismenosti.
- U ličnim planovima profesionalnog razvoja nastavnika planirati edukaciju za korišćenje e-platforme i ostale vidove rada koje mogu koristiti u NnD.

Ključna oblast 3 - PODRŠKA UČENICIMA

Standard 3.1. U Školi se učenicima pruža pomoć u učenju

Ovaj standard je procijenjen na osnovu 4 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 3.1.1. U školi su razvijeni mehanizmi identifikacije učenika kojima je potrebna dopunska podrška u učenju.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	2	0	2	25
%	7	0	7	86
Srednja vrijednost indikatora: 2.96				
Indikator 3.1.2. Škola je razvila različite mehanizme dodatne podrške učenicima završnog razreda za pripremu polaganja eksternih ispita.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	2	0	1	26
%	7	0	3	90
Srednja vrijednost indikatora: 2.96				
Indikator 3.1.3. Za učenike s posebnim obrazovnim potrebama se izrađuje program tranzicije nakon osnovne Individualni tranzicioni plan 1 ITP1 (ka srednjoj školi) i nakon srednje škole Individualni tranzicioni plan 2 ITP2 (tržište rada, fakultet).				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	10	1	0	18
%	34	3	0	62
Srednja vrijednost indikatora: 2.89				
Indikator 3.1.4. Škola priprema različite vidove programa adaptacije učenika za nastavak redovne nastave.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	12	1	6	10
%	41	3	21	34
Srednja vrijednost indikatora: 2.53				

U 86% posjećenih škola razvijeni su mehanizmi identifikacije učenika kojima je potrebna dopunska podrška u učenju.

Škole su razvile različite mehanizme dodatne podrške učenicima završnog razreda za pripremu polaganja eksternih ispita (90%).

Za učenike s posebnim obrazovnim potrebama rađen je program tranzicije nakon osnovne Individualni tranzicioni plan 1 ITP1 (ka srednjoj školi) i nakon srednje škole Individualni tranzicioni plan 2 ITP2 (tržište rada, fakultet).

Škole pripremaju različite vidove programa adaptacije učenika za nastavak redovne nastave u 34% škola u potpunosti, u 21% škola na srednjem nivou a u 41% posjećenih škola ovaj indikator nije mogao biti procijenjen jer se u njima još uvijek radi na izradi različitih vidova podrške/adaptacije učenika za nastavak redovne nastave.

Ima primjera da su škole planirale saradnju sa stručnim saradnicima na nivou opštine kako bi ponudili neki vid podrške učenicima za nesmetan nastavak redovne nastave.

U pojedinim školama pedagog i odjeljenjske starješine devetog razreda formirale su grupu za eksternu provjeru znanja, onlajn radionice za profesionalnu orijentaciju učenika. Učenicima je prosljeđen i materijal iz srednjih škola. Održavani su i dodatni časovi za provjeru znanja za potrebe eksternog testiranja.

U okviru Dropbox-a kreiran je folder *Podrška* sa raznovrsnim materijalima usmjerenim na obrazovni, socijalni i psihološki aspekt učenikove ličnosti. Pojedini nastavnici naveli su prijedlog učenika da se ubuduće dopunska nastava organizuje onlajn tako što bi se iskoristio raznovrsni materijal osmišljen u uslovima rada NnD (čijem kreiranju su u značajnoj mjeri doprinijeli učenici).

Posebna podrška (psiholog, pedagog) u nekim školama pružana je učenicima koji imaju nedovoljne ocjene. Za njih su rađeni dodatni materijali a ostvarivana je i komunikacija sa roditeljima ovih učenika.

Bilo je učenika, naročite RAE populacije koji iz objektivnih razloga nijesu mogli pristupiti e-komunikaciji, eventualno Viber grupi. Škola je preko odjeljenjskih starješina ili koordinatora za saradnju, fizički dostavljala materijal roditeljima/učenicima i donirala telefone. Bilo je izuzetaka učenika RAE populacije koji su pristupali Google učionici. Ukoliko je bio evidentiran bilo kakav konkretan problem, ostvarivana je saradnja pedagoško-psihološke službe sa učenikom, roditeljem, odjeljenjskim starješinom. Škola je davala svaki vid moralne, psihološke podrške, opskrbljujući IKT resursima kojima raspolaže (telefonima) one koji to nijesu imali, uključujući i pomoć socijalno ugroženim kategorijama.

Za učenike koji zaostaju u savladavanju gradiva poslani su dodatni zadaci, kao i za učenike koji brže napreduju.

Standard 3.2. Škola razvija saradnju i promoviše rezultate na svim nivoima

Standard 3.2. je procijenjen na osnovu 5 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 3.2.1. Škola podstiče aktivno funkcionisanje učeničkog parlamenta i njegovo uključivanje u razmatranje pitanja važnih za učenike.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	7	1	3	18
%	24	3	10	62
Srednja vrijednost indikatora: 2.77				
Indikator 3.2.2. Škola je razvila različite oblike saradnje sa roditeljima.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	1	2	26
%	0	3	7	90
Srednja vrijednost indikatora: 2.86				
Indikator 3.2.3. Direktor uvažava mišljenja i inicijative savjeta roditelja.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	2	1	3	23
%	7	3	10	79
Srednja vrijednost indikatora: 2.81				
Indikator 3.2.4. Škola je razvila različite oblike saradnje sa lokalnom zajednicom, ostalim ustanovama i institucijama.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	2	1	2	24
%	7	3	7	83
Srednja vrijednost indikatora: 2.85				
Indikator 3.2.5. Škola promoviše ostvarene rezultate rada, znanja i vještina učenika, zaposlenih i podršku roditelja (fejzbuk strana škole, e-platfoma, e-časopis,...).				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	0	0	5	24
%	0	0	17	83
Srednja vrijednost indikatora: 2.83				

U 62% posjećenih škola u potpunosti je ostvaren podsticaj škole na aktivno funkcionisanje učeničkog parlamenta i njegovo uključivanje u razmatranje pitanja važnih za učenike. Škole su u 90% slučajeva razvile različite oblike saradnje sa roditeljima a u 79% direktor uvažava mišljenja i inicijative savjeta roditelja. Takođe, u 83% posjećenih škola u potpunosti su razvijeni različiti oblici saradnje sa lokalnom zajednicom, ostalim ustanovama i institucijama kao i promocija ostvarenih rezultata rada, znanja i vještina učenika, zaposlenih i podrške roditelja (facebook strana škole, e-platfoma...).

U školama su naglasili dobru saradnju sa roditeljima učenika nižeg uzrasta, posebno prvog ciklusa.

Roditelji (članovi savjeta roditelja) u razgovoru sa članovima tima nadzornika naveli su da su zadovoljni domaćim zadacima. Bili su dobro raspoređeni, djeca nijesu bila preopterećena (uglavnom mejl i vajber).

Članovi savjeta roditelja komunicirali su međusobno preko vajber grupe.

Jedna škola je, u otežanim uslovima, poslije više godina, povodom Dana škole štampala školski časopis.

Osim davanja mišljenja za listu izbornih predmeta, savjet roditelja nije imao drugu ulogu tokom NnD.

U nekim školama nije bilo mogućnosti za organizovanje sjednica učeničkog parlamenta.

Ima primjera da se učenički parlament uključivao i davao predloge u cilju unapređivanja NnD, kao i pitanja od važnosti za učenike. Komunikacija sa savjetom roditelja je ostvarena putem e-maila i telefonski, vezano za izborne predmete, drugi strani jezik, ekskurziju, eksterni ispit, kao i polumatursko druženje. Sa savjetom roditelja je ostvarena komunikacija putem Vibera vezano za aktivnosti „Cetinje jedna priča”.

Pedagoško-psihološka služba je učestvovala u pripremanju i pružanju podrške učenicima završnog razreda za polaganje eksternog ispita, redovno su na e-platформи postavljani testovi i sadržaji u cilju što bolje pripreme, kao i adekvatnu podršku nastavnicima i učenicima devetog razreda za pripremu polaganja eksternih ispita.

Škole su svoje rezultate promovisala na više načina, putem FB stranice, školske platforme, TV priloga, a jedan broj nastavnika, u školama iz Podgorice, bio je uključen u sam proces stvaranja i snimanja TV sadržaja *Uči doma*.

U nekim školama jedini oblik saradnje sa roditeljima je individualna komunikacija telefonom (Viber).

U saradnji sa volonterima lokalne samouprave za učenike koji, iz objektivnih razloga (nepostojanje ili jako loša veza s internetom, kao i učenicima iz RAE populacije) nisu mogli pristupiti e-platформи, radni materijal distribuiran je fizički.

Totalna izolacija opštine Tuzi uticala je da se prekine televizijsko snimanje nastave na albanskom jeziku, koje je izostalo nekoliko sedmica, dok se nije ponovo krenulo sa snimanjem, prvo u Ulcinju, a zatim i u Tuzima – na lokalnim televizijama.

Standard 3.3. Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika.

Standard je procijenjen na osnovu 5 indikatora. Prisutnost pojedinih indikatora procijenjena je na skali od 1 do 3. Naziv indikatora, raspodjela prisutnosti indikatora po nivoima i srednja vrijednost indikatora navedeni su u tabeli:

Indikator 3.3.1. Škola realizuje različite programe/aktivnosti podrške za praćenje i razvoj socijalnih i emocionalnih vještina učenika (tolerancija, solidarnost, odgovornost, humanost, integritet, konstruktivno rješavanje sukoba, samopoštovanje, društveno-prihvatljivo ponašanje...).				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	8	0	1	20
%	28	0	3	69
Srednja vrijednost indikatora: 2.95				
Indikator 3.3.2. Škola organizuje različite vannastavne/slobodne aktivnosti, u skladu sa potrebama i interesovanjima učenika.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	3	0	3	23
%	10	0	10	79
Srednja vrijednost indikatora: 2.88				
Indikator 3.3.3. Škola planira i organizuje edukaciju učenika za korišćenje e-platforame.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	7	2	4	16
%	24	7	14	55
Srednja vrijednost indikatora: 2.64				
Indikator 3.3.4. U školi se primjenjuju posebni individualni razvojno-obrazovni planovi za učenike iz osjetljivih društvenih grupa i učenike sa posebnim obrazovnim potrebama.				
Prisutnost indikatora	m	1	2	3
Broj škola	3	0	3	23
%	10	0	10	79
Srednja vrijednost indikatora: 2.88				

Većina škola (72%) realizuje različite programe/aktivnosti podrške za praćenje i razvoj socijalnih i emocionalnih vještina učenika, različite vannastavne/slobodne aktivnosti, u skladu sa njihovim potrebama i interesovanjima. Takođe planiraju i organizuju edukaciju učenika za korišćenje e-platforame uz napomenu da kod četvrtine posjećenih škola ovaj indikator nije mogao biti procijenjen iz objektivnih razloga.

U svim posjećenim školama se primjenjuju posebni individualni razvojno-obrazovni planovi za učenike iz osjetljivih društvenih grupa kao i učenike sa posebnim obrazovnim potrebama.

Preporuke

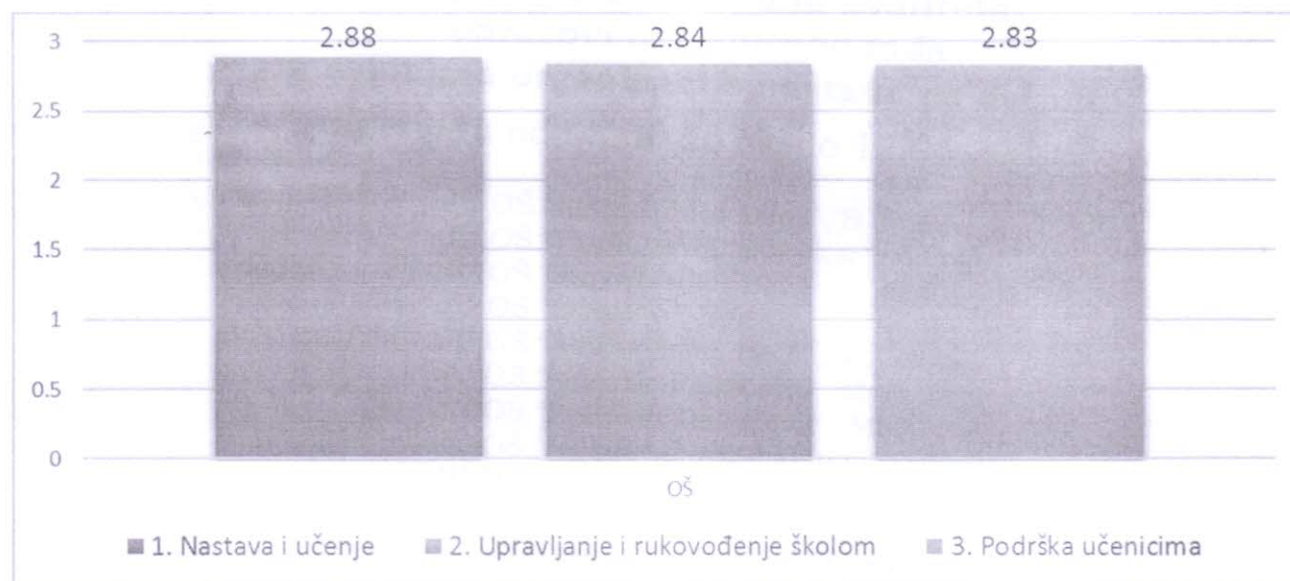
- Organizovati obuku za nastavnike sa ciljem povećanja digitalne pismenosti i razvijanje digitalnih kompetencija, kako kod nastavnika, tako i kod učenika, kako bi se učesnici u obrazovanju što bolje prilagodili novim tendencijama.
- Opremiti kabinete informatike odgovarajućom opremom u skladu sa zahtjevima savremene nastave i edukovati u kontinuitetu učenike za korišćenje e-platforame.

4. Zaključna razmatranja

Kada se analizira kvalitet postignuća po ključnim oblastima:

Ključna oblast	Srednja vrijednost standarda
1. Nastava i učenje	2.88
2. Upravljanje i rukovođenje školom	2.84
3. Podrška učenicima	2.83

uočava se da je najbolje procijenjena ključna oblast *Nastava i učenje* (2,88), a najslabije procijenjena oblast je *Podrška učenicima* (2,83). Tabela podaci su prikazani i korišćenjem histograma:

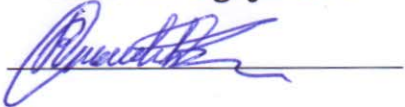

Sumirajući ostvarenosti standarda u osnovnim školama, može se zaključiti da je utvrđen **visok nivo ostvarenosti svih standarda kvaliteta 2,85** (od maksimalno moguće procjene 3,00).

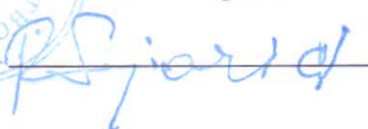
- Opšta preporuka:

Obaveza direktora škole je da sa Izveštajem upozna nastavnike, Savjet roditelja i Školski odbor (član 13. Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama "Službeni list CG", br. 26/12).

Načelnik
Odsjeka za utvrđivanje kvaliteta
Radovan Ognjanović

Direktor
Rešad Sijarić

Dostavljeno:

- JU OŠ "Aleksa-Bećo Đilas", B.Polje
- JU OŠ "Vladislav Sl. Ribnikar", B.Polje
- JU OŠ "Jugoslavija", Bar
- JU OŠ "Meksiko", Bar
- JU OŠ "Aleksa Đilas Bećo", Mojkovac
- JU OŠ "Milovan Rakočević", Mojkovac
- JU OŠ "Radomir Rakočević", Mojkovac
- JU OŠ "Mileva Lajović-Lalatović", Nikšić
- JU OŠ "Olga Golović", Nikšić
- JU OŠ "21. maj", Podgorica
- JU OŠ "Božidar Vuković Podgoričanin", Podgorica
- JU OŠ "Branko Božović", Podgorica
- JU OŠ "Dr Dragiša Ivanović", Podgorica
- JU OŠ "Maksim Gorki", Podgorica
- JU OŠ "Marko Miljanov", Podgorica
- JU OŠ "Milan Vukotić", Podgorica
- JU OŠ "Milorad-Musa Burzan", Podgorica
- JU OŠ "Oktoih", Podgorica
- JU OŠ "Pavle Rovinski", Podgorica
- JU OŠ "Radojica Perović", Podgorica
- JU OŠ "Savo Pejanović", Podgorica
- JU OŠ "Štampar Makarije", Podgorica
- JU OŠ "Vladimir Nazor", Podgorica
- JU OŠ "Vuk Karadžić", Podgorica
- JU OŠ "Sutjeska", Podgorica
- JU OŠ "25. maj", Rožaje
- JU OŠ "Mustafa Pećanin", Rožaje
- JU OŠ "29. novembar", Tuzi
- JU OŠ "Mahmut Lekić", Tuzi
- Ministarstvu prosvjete
- Arhivi